

48260202 : สาขาวิชาพัฒนศึกษา

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นางสาวเฉอมมา ปัญญาพิชญ์: การศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาวนอุทยานเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ.ดร.คณิต เขียววิชัย, ผศ.ดร.จूरีพร กาญจนการุณและ ดร.ธีรศักดิ์ อุ๋นอารมย์เลิศ .150 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับลักษณะด้านกายภาพ ด้านสังคมและด้านการจัดการ วิเคราะห์ศักยภาพและแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของวนอุทยานเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากตัวแทนภาครัฐและภาคเอกชน/ชุมชน จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำเสนอในรูปแบบการบรรยายความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยว

ด้านกายภาพ นักท่องเที่ยวมีความต้องการให้ฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นธรรมชาติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) ด้านสังคมต้องการที่จะแจ้งเจ้าหน้าที่หากพบร่องรอยการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.51$) และด้านการจัดการต้องการให้มีห้องน้ำสะอาดจุดท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.58$) อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การวิเคราะห์ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวนอุทยานเขากระโดง จังหวัดบุรีรัมย์

ด้านกายภาพ พบว่า การเดินทางมีความสะดวกสบาย ท่องเที่ยวได้ทุกฤดู แต่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวภายในวนอุทยาน เขากระโดง สำหรับนักท่องเที่ยวที่มากับรถทัวร์ไม่สามารถขับรถขึ้นไปบนเขาได้ โดยเฉพาะผู้สูงอายุ สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ไม่สามารถเดินขึ้นไปที่ท่องเที่ยวได้ เนื่องจากไม่มีรถรับส่งขึ้นลงเขา ด้านสังคม พบว่า โอกาสในการพบปะนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นในช่วงเทศกาล วันหยุดมีมาก พบร่องรอยผลกระทบและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักท่องเที่ยว คือ การทิ้งขยะ การนำหินลอยน้ำออกจากพื้นที่ การขีดเขียนตามศาลาต่าง ๆ การดื่มสุรา ทะเลาะวิวาท การขับรดสวนทาง เป็นต้น ด้านการจัดการ พบว่า มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นพื้นฐานให้บริการนักท่องเที่ยวที่เหมาะสม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรพัฒนา/ปรับปรุง คือ สวนสาธารณะเขากระโดง ร้านอาหาร ห้องน้ำ ห้องสุขา ป้ายต่าง ๆ ใ้กฎระเบียบ การตรวจราคาแลของเจ้าหน้าที่และป้ายต่าง ๆ ควบคุมนักท่องเที่ยว และไม่มีกรจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยว

3. แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวนอุทยานเขากระโดง

ด้านกายภาพ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการระดับท้องถิ่น และส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนโดยการจัดกระบวนการฟื้นฟูความสมบูรณ์ของพื้นที่ป่า รวมถึงปรับปรุงภูมิทัศน์โดยคำนึงถึงความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ ด้านสังคม ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมที่จะนำไปสู่การเรียนรู้และร่วมกิจกรรมระหว่างนักท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความรู้ การอนุรักษ์และช่วยกันดูแลรักษาสภาพธรรมชาติ สร้างเครือข่ายระหว่างนักท่องเที่ยว ชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ ด้านการจัดการ ให้ชุมชนเข้ามาดำเนินการเก็บค่าบริการห้องน้ำ ห้องสุขา เพื่อนำรายได้ไปพัฒนาและรักษาความสะอาด จัดทำป้ายและปรับปรุงป้ายต่าง ๆ ให้ชัดเจน สวยงาม ร้านอาหารปรับปรุงให้สะอาด ถูกหลักอนามัย ควรมีรายการอาหารพื้นบ้านที่ใช้ผลิตผลจากป่าเขากระโดง ควรจัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเพื่อให้บริการด้านข้อมูลต่าง ๆ ประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบล่วงหน้าและมีกฎระเบียบในการเก็บผลผลิตจากป่าและพืชสมุนไพร

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1..... 2..... 3.....